

NOTAT

Nordisk Ministerråd

Til Arbeidsgruppene under Ministerrådet for Næring, Energi og Regionalpolitikk

Ved Stranden 18
DK-1061 København K
Tel +45 3396 0200
Fax +45 3396 0202
www.norden.org

Kopi

Fra

Emne

Arbejdsprogram 2015-2016 – Arbejdsgrupper under EK-R
Arbetsgruppen for Bæredygtig regional udvikling i Arktis

- *Revideret arbejdsprogram og budget*

21 november 2014

1. Formålet med gruppens arbeid

Overordnet mål: Udvikle fremtidsbilleder for bæredygtig regional udvikling i Arktis

Regionalsektoren i NMR vil ta initiativ til en tematisk bred og dyptpløyende studie av den framtidige utviklingen i Arktis, i form af scenarioer eller framtidsbilder. Målet er å bringe Nordisk Ministerråds samarbeidsprogram for Arktis videre ved å samle, bearbeide og analysere eksisterende informasjon, vurdere ulike forutsetninger for framtidig utvikling i området og tegne perspektivrike framtidsbilder. Dette vil bidra vesentlig til videreutvikling av den politiske debatten og gi den faglige kunnskapen større tyngde og et mer helhetlig preg.

2. Planlagte aktiviteter i 2013 och 2014

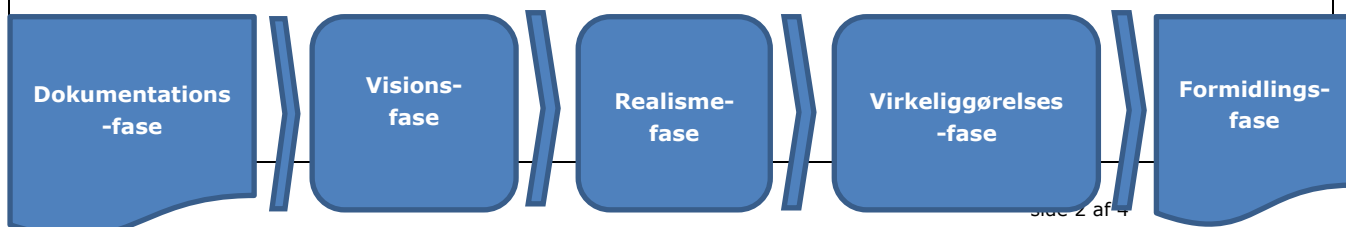
For at opfylde sit formål med at tage initiativ til et dybdegående studie der skal kunne løfte fremtidsbilleder frem til brug i den politiske debat, har den nordiske arbejdsgruppe for regional udvikling i Arktis initieret en Foresight-proces.

Den overordnede hensigt med Foresightprocessen i Arktis er at søge at besvare de følgende tre centrale spørgsmål:

- 1) Hvilke samfundsmæssige og ressourcemæssige – både naturmæssige og menneskelige - betingelser kan forventes at få afgørende indflydelse på den regionale udvikling i Arktis de næste 10, 20 og 30 år?
- 2) Hvorledes vil håndteringen af disse betingelser kunne påvirke levevilkår og fremtidsudsigterne for regionerne?
- 3) Hvilke krav vil udfordringerne stille for planlægningen og regionalpolitikken?

Selve Foresight-analysen er en metode til udvikling af lokale økonomiske og sociale udviklingsstrategier baseret på en struktureret dialog mellem relevante aktører, og med input fra såvel lokale, regionale og nationale aktører. Formålet er at skabe grundlag for en indsats med fokus på de potentialer der klarlægges gennem analyserne. Fremgangsmåden består af fem faser:

- I første fase – **dokumentationsfasen** – kortlægges status for regionerne og lokalsamfundene, og som dermed leveres et faktisk grundlag for de første workshop-diskussioner. Det sker på grundlag af en "desktop" baseret gennemgang af eksisterende tekster, statistikker, rapporter m.m. Herigennem bibringes lokalsamfundene både et overblik over deres egen region, og samtidig mulighed for at sammenligne deres hjemegn med andre områder. Fremlæggelsen af dokumentationen sker i det samlede forløb på en sådan måde at det fremmer forståelsen og ikke mindst interaktionen mellem parterne i de enkelte forløbstrin, som eksemplificeret nedenfor.
- I anden fase – **visionsfasen** - formuleres på regionalt forankrede workshops visioner for lokalsamfundenes fremtid samt ideer til hvorledes de ønskede mål kan virkeliggøres. Disse visioner er i første omgang baseret på lokalsamfundene, og opsamles og formidles til de øvrige regioner således at der efter fasens gennemførelse fremstår et helhedsbillede af de variationer i visioner som findes i lokalsamfundene i det Arktiske Norden. For at fremme diskussionen i de gennemførte workshops i lokalsamfundene lægges hovedvægten i det fremlagte dokumentationsmateriale på en serie kort som benyttes som et hjælpemiddel til at konkretisere diskussionerne.
- Frem til den anden workshoprunde diskuterer deltagerne i deres respektive forvaltningsfora de forskellige udspil der er kommet frem i de første workshop, og disse tilbagemeldinger beskrives som input til at formulere bredt forankrede billeder, ideer og synspunkter vedrørende ønskede fremtidsmål og mulige indsatser.
- I tredje fase – **realismefasen** - testes i anden workshoprunde de indsamlede refleksioner, og centralt i denne runde er opfyldelse af følgende kriterier: intern konsistens, realisme, evne til at frigøre lokal og regional energi og evne til at fungere som grundlag for konkrete målsætninger og strategier. Deltagelse fra regionale og nationale forvaltningsinstanser er vigtige sparringspartnere for workshopdeltagerne når realismen i forslagene skal afprøves.
- I fjerde fase – **virkeliggørelsesfasen** – vil en slutsession i workshopserien sigte mod at konvertere de fremlagte ideer til handling, og dermed bidrage til at skabe politisk vej fra kortlægning af visioner til fastlæggelse af ansvar og styring i forhold til den fremtidige udvikling. Også i denne fase er deltagelse fra både regionale og ikke mindst nationale forvaltningsinstanser vigtige sparringspartnere når de regionalpolitiske virkeligheder skal sættes over for de ønskede tiltag som er udviklet gennem de foregående faser i Foresight-processen.
- I femte fase – **formidlingsfasen** – opsamles resultaterne fra Foresight-processen til et sæt af ideer og anbefalinger til den fremtidige regionalpolitik hvis forventede effekter på det korte (10 år), mellemlange (20 år) og lange (30 år) sigte beskrives nærmere.



En række af Foresightsprocessens aktiviteter er blevet gennemført i 2013 og 2014, herunder hovedparten af visionsfasens workshops samt udviklingen af dokumentationsmaterialet til brug for visionsfasens workshops, hvorfor de følgende planlagte aktiviteter planlægges gennemført i 2015 og 2016:

2015-16

- I starten af 2015 sammenfattes resultaterne fra visionsfasen, og der fortsættes med Foresight-analysen, i løbet af forår og sommer med de workshops som indgår i Realismefasen og i slutningen af året og frem til de første måneder af 2016 med de afsluttende workshops i Virkeliggørelsesfasen.
- Opfølgingsanalyser af de indledende temaer (demografi, erhvervsstruktur, og potential erhvervsudvikling) på baggrund af resultaterne fra workshops-runden i Visions- og Realismefasen.
- På ovennævnte baggrund gennemføres de statistiske fremskrivninger; både fra de nationale statistikbureauer og på baggrund af mikro-simulering i de udvalgte case-områder.
- I Canada, specielt i Yukon og Newfoundland, men også i Island har der været positive erfaringer med styrkelse af reciproke kompetencerelation, d.v.s. geografisk fastholdelse af regionens videns- og kompetencepersoner inden for regionen og så delvis udlægning af deres aktiviteter til regioner uden for det arktiske område. Der er relativ begrænset viden om hvorledes sådanne relationer eksisterer i større omfang i den nordiske Arktiske region, og derfor **udlægges et survey om sådanne aktiviteter** hvor arbejdsgruppen går i samspil med et forskningsmiljø eller forskningsnetværk som netop arbejder på dette frontområde, og hvor resultaterne kan indgå i grundlaget for Foresight-analysens virkeliggørelsesfase.
- Som baggrund for Virkeliggørelsesfasen gennemføres en analyse af de forskellige plansystemers respons på de kortlagte problemstillinger, herunder deres håndtering af ønsker og behov fra såvel bottom-up som top-down niveauerne.
- Dernæst gennemføres den afsluttende formidling af resultater fra arbejdsgruppens arbejde parallelt med den afsluttende rapportering som vil ske pr. 01.05.2016.

3. Politiske målsætninger

De analyser som gennemføres skal formidles og diskuteres, og dermed udgøre baggrund for videreudvikling af politik og forvaltning på statslig, regionalt og lokalt niveau i de nordiske lande. Den foreslåede metode med brug af Foresight analyser sikrer for det første at analysegrundlaget er baseret på input fra såvel top-down som bottom-up interesser, lige som resultaterne gennem involvering af lokale, regionale, og nationale interessenter formidles både decentralt og centralt.

4. Informationsvirksomhed

Formidling af information og aktiviteter sker til både nationale, regionale og lokale aktører, i første omgang gennem arbejdsgruppen og EK-R, men også via disse medlemmers netværk, information på hjemmesider, og via møder og workshops.

Informationsvirksomheden indarbejdes i og tilpasses EK-R's tværgående formidlingsinitiativ.

5. Samarbejd med andre grupper og sektorer

Arbejdsgruppen vil i størst muligt omfang koordinere sine aktiviteter med de øvrige arbejdsgrupper under EK-R. Eftersom temaerne for de foreslåede aktiviteter i den arktiske arbejdsgruppe i høj grad er relevante for arbejdsgrupperne om Demografi og Grøn Innovation, kan de konkrete aktiviteter i disse tre grupper med fordel koordineres og samfinansieres. Under alle omstændigheder vil der undervejs i aktiviteterets forløb ske udveksling af erfaringer og informationer.

Arbejdsgruppen vil så vidt muligt se dets arbejde i sammenhæng med alle relevante aktiviteter og udredninger udarbejdet i andre fora. Det drejer sig eksempelvis om aktiviteter baseret på nationale og NMR baserede aktiviteter, resultater fra forskellige arbejdsgrupper under AR, og eventuelle IR programmer med Arktisk perspektiv, og globale vurderinger af drivkræfter som kan forventes at få betydning for udviklingen i Arktis. Ligeledes søger arbejdsgruppen samarbejde med Nordkalotrådet, Vestnordisk Råd og NORA idet disse regionale organisationer kan inddrages på forskellig vis.

6. Gruppens sammensetning

Norge

Lisbeth Nylund, Kommunal- og regionaldepartementet (formand)
Lise Østby, Kommunal- og regionaldepartementet
Fredrik Juell Theisen, Miljøverndepartementet

Sverige

Sari Roininen, Länsstyrelsen i Norrbottens Län

Finland:

Paula Mikkola, Nordkalottrådet

Island

Snorri Björn Sigurdsson, Byggdastofnun

Færøerne

Ernst S. Olsen, Udenrigstjenesten/Lagmandskontoret

Grønland

Camilla Bruun Djarnis, Departementet for Erhverv, Råstoffer & Arbejdsmarked

Sekretariat

Rasmus Ole Rasmussen, Nordregio
Anna Karlsdottir, Nordregio